

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
"TEACHERS 4 EUROPE" 2015-2016

Τίτλος Σχεδίου Εργασίας: « Εγώ,οι Άλλοι»

Σχολείο Υλοποίησης: 2^ο Δ.Σ. Μάνδρας

Τάξη: Α΄

Εκπαιδευτικός: Παππά Αθηνά

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ABSTRACT)

Γενικός σκοπός του προγράμματος που πραγματοποιήσαμε στην τάξη στα πλαίσια της δράσης των Teachers4Europe ήταν η συνειδητοποίηση από τα παιδιά της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας , η γνωριμία άλλων χωρών-μελών με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους (γεωγραφικά,πολιτισμικά,γλωσσικά,κ.ά.), η κατανόηση της διαφορετικότητας και της ποικιλομορφίας των Ευρωπαϊκών πολιτισμών αλλά και η διαπίστωση πως κατά βάθος όλες οι χώρες-μέλη αποτελούμε μια οικογένεια με κοινές καταβολές, αξίες και προσδοκίες.Μέσα από τη φανταστική περιπλάνηση του Καραγκιόζη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες προκειμένου να συναντήσει τους εκεί φίλους του(αντίστοιχοι ήρωες ανάλογα με τη χώρα),τα παιδιά μελετούν το χάρτη της Ευρώπης, συλλέγουν στοιχεία, πληροφορίες, φωτογραφίες, μουσικές, λέξεις και φράσεις από την κάθε χώρα από την οποία ο Καραγκιόζης τους «στέλνει» δέματα με τα νέα του αλλά και «δώρα». Καταγράφουν στο χάρτη τη διαδρομή του Καραγκιόζη, κατασκευάζουν ομαδικά αφίσες με το έντυπο υλικό που έχουν συλλέξει και παρεμβαίνουν εικαστικά,παρακολουθούν βίντεο με περιήγηση σε μέρη της κάθε χώρας ή σχετικά με πολιτισμικά στοιχεία που τη χαρακτηρίζουν(απόσπασμα από όπερα,εικονική περιήγηση σε μουσείο,κ.ά),διαβάζουν παραμύθια και ιστορίες από την εκάστοτε χώρα,πραγματοποιούν χειροτεχνίες, θεατρικά και μουσικοκινητικά παιχνίδια ενώ συνθέτουν σταδιακά έναν ατομικό φάκελο για κάθε χώρα (lapbook).

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Διαθεματικό σενάριο διδασκαλίας, συμβατό με ΑΠΠΣ και ΔΕΠΣ, όπου εμπλέκονται τα παρακάτω μαθήματα:

Γλώσσα, Μελέτη Περιβάλλοντος, Πληροφορική, Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή, Αγγλικά.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός του σχεδίου εργασίας είναι οι μαθητές να κατανοήσουν ότι ανήκουμε σαν έθνος και σαν λαός σε μια ευρύτερη οικογένεια που λέγεται ΕΥΡΩΠΗ, που απαρτίζεται από 28 κράτη - μέλη με τα οποία έχουμε πολλές διαφορές αλλά και ομοιότητες.

Επιμέρους Στόχοι

1^ο Επίπεδο: Γνωρίζοντας και κατανοώντας (γνώσεις)

Να γνωρίσουν τις χώρες της Ε.Ε., τα πιο σημαντικά πολιτιστικά τους μνημεία, σημαντικές εκφάνσεις του πολιτισμού τους, σπουδαίες προσωπικότητες των γραμμάτων και των τεχνών, τοπικές συνήθειες της καθεμιάς αλλά και γλωσσικά στοιχεία.

2^ο Επίπεδο: Διερευνώντας και εντοπίζοντας

- Να μπορούν να εντοπίσουν στο χάρτη τις χώρες της Ε.Ε., την πρωτεύουσα της καθεμιάς και να αντιστοιχούν στην κάθε χώρα τη σημαία της.
- Να είναι ικανοί να αναζητούν και να συλλέγουν στοιχεία και πληροφορίες για κάθε χώρα από έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές.
- Να σχεδιάσουν τη σημαία του κάθε κράτους μέλους, να εντοπίσουν τα διακριτικά σύμβολα/εικόνες/χρώματα της καθεμιάς.
- Να μπορούν να αντιστοιχούν στην κάθε χώρα μνημεία, τυπικά πολιτιστικά στοιχεία και σύμβολα.

3^ο Επίπεδο: Επικοινωνώντας

- Να συνεργάζονται μεταξύ τους στη δημιουργία σχετικού υλικού .
- Να επικοινωνήσουν με μαθητές από άλλη χώρα, σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα.

4^ο Επίπεδο: Συνδέοντας (με τη ζωή)

- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία που έχει για κάθε χώρα το εθνικό της σύμβολο.
- Να αποκτήσουν θετική στάση απέναντι στους άλλους λαούς, και να εκτιμήσουν τη σημασία της συνεργασίας και της αλληλοβοήθειας μεταξύ των λαών της Ευρώπης για την προώθηση της ευημερίας και της ειρήνης.

5^ο Επίπεδο: Δημιουργώντας

- Να συνθέσουν ομαδικά πολυθεματική αφίσα παρουσίασης μιας χώρας.
- Να αναπαραστήσουν στο χάρτη ένα φανταστικό ταξίδι στην Ευρώπη.
- Να κατασκευάσουν φιγούρες θεάτρου σκιών με χαρακτήρες-σύμβολα από κάθε χώρα και να παίξουν με αυτές συνθέτοντας δικές τους ιστορίες.

- Να κατασκευάσουν ομαδικά μακέτα με μνημεία και σύμβολα μιας ευρωπαϊκής πρωτεύουσας.
- Να συνθέσουν και να κατασκευάσουν ατομικό φάκελο (lapbook) με τα πολιτισμικά στοιχεία και τα σύμβολα κάθε χώρας.
- Να εκφραστούν μέσα από θεατρικά και μουσικοκινητικά παιχνίδια που αντλούν έμπνευση και υλικό από τον πολιτισμό ευρωπαϊκών χωρών.

6ο Επίπεδο: Νιώθοντας!

- Να χαρούν τη συμμετοχή στις δραστηριότητες και τη συνεργασία με τα άλλα μέλη της ομάδας σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.
- Να εκφραστούν και να βιώσουν συναισθήματα χαράς και ενθουσιασμού .
- Να επικοινωνήσουν μεταξύ τους ανταλλάσσοντας ιδέες, απόψεις και σκέψεις.

Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)

Αξιοποιείται το Εργαστήριο Πληροφορικής, ο υπολογιστής στην τάξη, ο βιντεοπροβολέας και το διαδίκτυο για την προβολή και διερεύνηση ιστοσελίδων με πληροφοριακό υλικό σχετικό με τα υποθέματα του προγράμματος και παιχνιδώδεις δραστηριότητες.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Με αφορμή τη γιορτή της Σημαίας προσεγγίσαμε την έννοια των εθνικών συμβόλων κάθε χώρας και εξηγήσαμε τους συμβολισμούς που έχει η ελληνική σημαία. Λίγο αργότερα ,επεξεργαστήκαμε στοιχεία που αφορούσαν τον ελληνικό πολιτισμό και καταλήξαμε στη διαπίστωση ότι ανήκουμε σε μια ευρύτερη «οικογένεια», την Ε.Ε. Ποιοι είναι όμως οι «Άλλοι»;

Καθώς ,στα πλαίσια της Γλώσσας,γνωρίσαμε το ελληνικό Θέατρο Σκιών και διαπιστώνοντας τον καθολικό ενθουσιασμό των παιδιών για τους διάφορους χαρακτήρες του και ιδίως για τον Καραγκιόζη ,προέκυψε η ιδέα να αξιοποιηθεί ως σύμβολο του νεότερου ελληνικού πολιτισμού,να αντιπροσωπεύσει το «Εγώ» και να λειτουργήσει ως κινητήρια δύναμη για την εξέλιξη του προγράμματος.

Έτσι, ένα πρωί,ο καραγκιόζης που υπήρχε στην τάξη μας έλειπε και στη θέση του υπήρχε μια επιστολή του όπου εξηγούσε πως είχε αναχωρήσει για να συναντήσει φίλους του σε άλλες χώρες της Ευρώπης και υποσχόταν να στείλει σύντομα νέα του.

Πράγματι, λίγες μέρες μετά,έφτασε το πρώτο δέμα με ένα γράμμα του όπου περιέγραφε τόπους,συνήθειες και εμπειρίες από το ταξίδι του ενώ εσώκλειε φωτογραφίες,άλλο έντυπο υλικό,CD με μουσικές και βίντεο κ.ά. προκαλώντας τα παιδιά να «ανακαλύψουν» και αυτά ,με ποικίλα μέσα, τη χώρα αυτή. Το πρώτο δέμα ακολούθησαν κι άλλα αφού πρώτα ολοκληρωνόταν η γνωριμία της κάθε χώρας.

Ο Καραγκιόζης επισκέφθηκε διαδοχικά την Ιταλία, τη Γαλλία και την Αγγλία για να συναντήσει αντίστοιχα τον Πινόκιο, το μικρό Νικόλα και την Αλίκη.

Σε κάθε ταξίδι τα παιδιά εντοπίζουν τη χώρα στο χάρτη, σημειώνουν τη διαδρομή που ακολούθησε ο Καραγκιόζης, συζητούν για το μέσο που χρησιμοποίησε και το χρόνο που χρειάστηκε και εντοπίζουν την πρωτεύουσα και άλλες μεγάλες πόλεις.

Κάθε φορά τα παιδιά, σε ομάδες, αναζητούν φωτογραφίες και πληροφορίες για μνημεία και σημαντικά πολιτισμικά στοιχεία. (Κομέντια Ντελ Άρτε και Όπερα στην Ιταλία, Ποδηλατικός Γύρος στη Γαλλία, κ.ά.), εξέχοντες εκπροσώπους των γραμμάτων και των τεχνών ή άλλες προσωπικότητες (Ντα Βίντσι, Βέρντι, Ναπολέοντας, Σέξπιρ...) και, αφού τα παρουσιάσουν στην ολομέλεια, συνεργάζονται για να συνθέσουν αφίσα με όλα τα παραπάνω.

Με αφορμή τους χαρακτήρες που «συναντά» ο Καραγκιόζης στις άλλες χώρες, διαβάζουμε στην τάξη τα σχετικά βιβλία και κάποια στιγμή, κάποιο παιδί είχε την ιδέα, να οργανώσουμε στην τάξη μια μικρή δανειστική βιβλιοθήκη μιας και τώρα πια ξέρουμε όλοι να διαβάζουμε. Έτσι ξεκινήσαμε και μια δράση φιλαναγνωσίας με ιδιαίτερη επιτυχία!

Παίζουμε θεατρικά παιχνίδια εμπνεόμενοι από την Κομέντια Ντελ Άρτε, μουσικοκινητικά παιχνίδια με τη μουσική κάθε χώρας, μαθαίνουμε φράσεις και λέξεις από τη γλώσσα της, κάνουμε παιχνίδια ρόλων με σκηνές της καθημερινότητας (λέμε το όνομά μας, χαιρετάμε, ευχαριστούμε, μετράμε, κ.ά.)

Κατασκευάζουμε φιγούρες του Πινόκιο, φτιάχνουμε τη μακέτα του Παρισιού και ένα τρισδιάστατο Μπιγκ Μπεν, φτιάχνουμε ένα μίνι κουίζ για τον πύργο του Άιφελ και συνθέτουμε για κάθε χώρα έναν ατομικό φάκελο με ό,τι την αφορά (lapbook).

Ανταλλάσσουμε ηχητικά μηνύματα και φωτογραφίες με τους μαθητές μιας τάξης από τη Γαλλία και ανακαλύπτουμε πως οι «άλλοι» μας μοιάζουν τόσο πολύ!

Από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα από το Kids Corner παίζουμε το Παζλ για εικόνες όπου συναρμολογούμε το μνημείο που βλέπουμε στην εικόνα.

Κοντά στο τέλος της σχολικής χρονιάς ο Καραγκιόζης μας επιστρέφει και πάλι όμως τώρα «κρατάει» μια σημαιούλα της Ε.Ε. Γιατί «Εγώ» και οι «Άλλοι», αν και διαφορετικοί, είμαστε όλοι μαζί μια οικογένεια! Κάθε παιδί παίρνει ένα χάρτη που μας έχει στείλει (πραγματικά!) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αναπαριστά την Ε.Ε. και τις σημαίες των χωρών-μελών. Καθένας αναλαμβάνει να φιλοτεχνήσει τη σημαία μιας διαφορετικής χώρας και συνθέτουμε όλες τις σημαίες σε μια αφίσα τοποθετώντας την ευρωπαϊκή στο κέντρο και τις υπολοιπες περιμετρικά. Παίζουμε το παιχνίδι μνήμης με τις σημαίες στο Kids Corner της ιστοσελίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προσπαθούμε να ταιριάζουμε τις σημαίες σε ζεύγη.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το να προσεγγίσεις την Ε.Ε. στην Α΄τάξη και να κάνεις κατανοητές τις βασικές της έννοιες σε παιδιά αυτής της ηλικίας είναι εξ ορισμού επισφαλές. Από την αρχή ήταν φανερό πως έπρεπε να βρεθεί ένας παιγνιώδης τρόπος για την ενεργό εμπλοκή των μικρών μαθητών που να κεντρίζει την περιέργεια, να διεγείρει τη φαντασία και να κρατά το ενδιαφέρον τους αμείωτο. Θεωρώ πως όλα τα παραπάνω πέτυχαν στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Η εκπροσώπησή της Ελλάδας από την εμβληματική φιγούρα του Καραγκιόζη και η αξιοποίηση ανάλογων χαρακτήρων στις χώρες που μελετήσαμε, οι οποίοι ήταν ήδη γνωστοί στα παιδιά συνέβαλαν ουσιαστικά στην αποδοχή της πολιτισμικής διαφορετικότητας και έκαναν την κάθε χώρα να φαντάζει πλέον πολύ κοντινή και οικεία. Έτσι αποδείχθηκε ιδιαίτερα εύκολο να εξηγήσουμε, με απλό φυσικά τρόπο, την έννοια της Ε.Ε.

Με τις διαφορετικού τύπου δραστηριότητες έγινε προσπάθεια να δοθούν πολυποίκιλα ερεθίσματα που να ανταποκρίνονται στους διαφορετικούς τύπους νοημοσύνης και να καλλιεργούν δεξιότητες όλων των τομέων.

Δουλέψαμε αρχικά όλοι μαζί παγιώνοντας την ομάδα και τον κανονισμό της τάξης και στη συνέχεια υιοθετήσαμε για λίγο το εταιρικό σχήμα εργασίας για να καταλήξουμε σε ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες.

Καθώς το πρόγραμμα ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί (σήμερα είναι 30 Μαΐου!) δεν έχουμε κάνει αξιολόγηση σε επίπεδο τάξης, πιστεύω ωστόσο πως οι στόχοι που είχα αρχικά θέσει έχουν επιτευχθεί και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν ξεπεράσει κάθε προσδοκία!

Γιατί ας μην ξεχνάμε πως σε μια Α΄τάξη 24 παιδιών, το μεγαλύτερο βάρος και ο περισσότερος χρόνος δίνονται στη διδασκαλία πρώτης γραφής και ανάγνωσης. Έτσι, αν και όλοι το επιθυμούσαμε, δεν είχαμε τη δυνατότητα να «ταξιδέψουμε» περισσότερο όμως σίγουρα αποκτήσαμε συνείδηση της ευρωπαϊκής μας ταυτότητας και είμαστε έτοιμοι για νέες προκλήσεις και περιπέτειες στην επόμενη τάξη!

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΟΥΛΟΥΜΠΑΡΙΤΣΗ, Α.Χ., ΜΟΥΡΑΤΙΑΝ, Ζ., (2004). *Σχέδια Εργασίας στην Τάξη και στην Πράξη*, Πατάκης, Αθήνα .

ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ, Η., (2000). *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση*, Μ.Π.Γρηγόρης, Αθήνα.

ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ, Η., (2002). *Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση*, Μ.Π.Γρηγόρης, Αθήνα.

ΣΦΥΡΟΕΡΑ, Μ., (2007). *Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική, Κλειδιά και Αντικλειδιά*, Αθήνα..

«ΣΧΕΔΙΑ» (2000). *Το πολύχρωμο σχολείο*, νήσος, Αθήνα.

ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ, Χ., (2008). *Διαφορετικότητα και Πολιτισμός* Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα.

VYGOTSKY, L.S. (1978). *Mind in Society*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

<http://europa.eu/europago/games/taquin/taquin.jsp?language=el>

<http://europa.eu/europago/games/memory/memory.jsp?language=el>

